

Auteur

10.2.e

Agendapunt

Economische impact van COVID-19 crisis en de beleidsreactie

Aard bespreking

gedachtewisseling

Aard bespreking

- De Europese Commissie (Cie) zal een presentatie geven over de laatste economische vooruitzichten en de Europese Centrale Bank (ECB) zal haar besluit van 18 maart jl. nader toelichten.
- Er zal vervolgens een uitwisseling plaatsvinden tussen lidstaten over de economische impact van COVID-19 en de beleidsreactie daarop.
- Er vindt geen besluitvorming plaats.

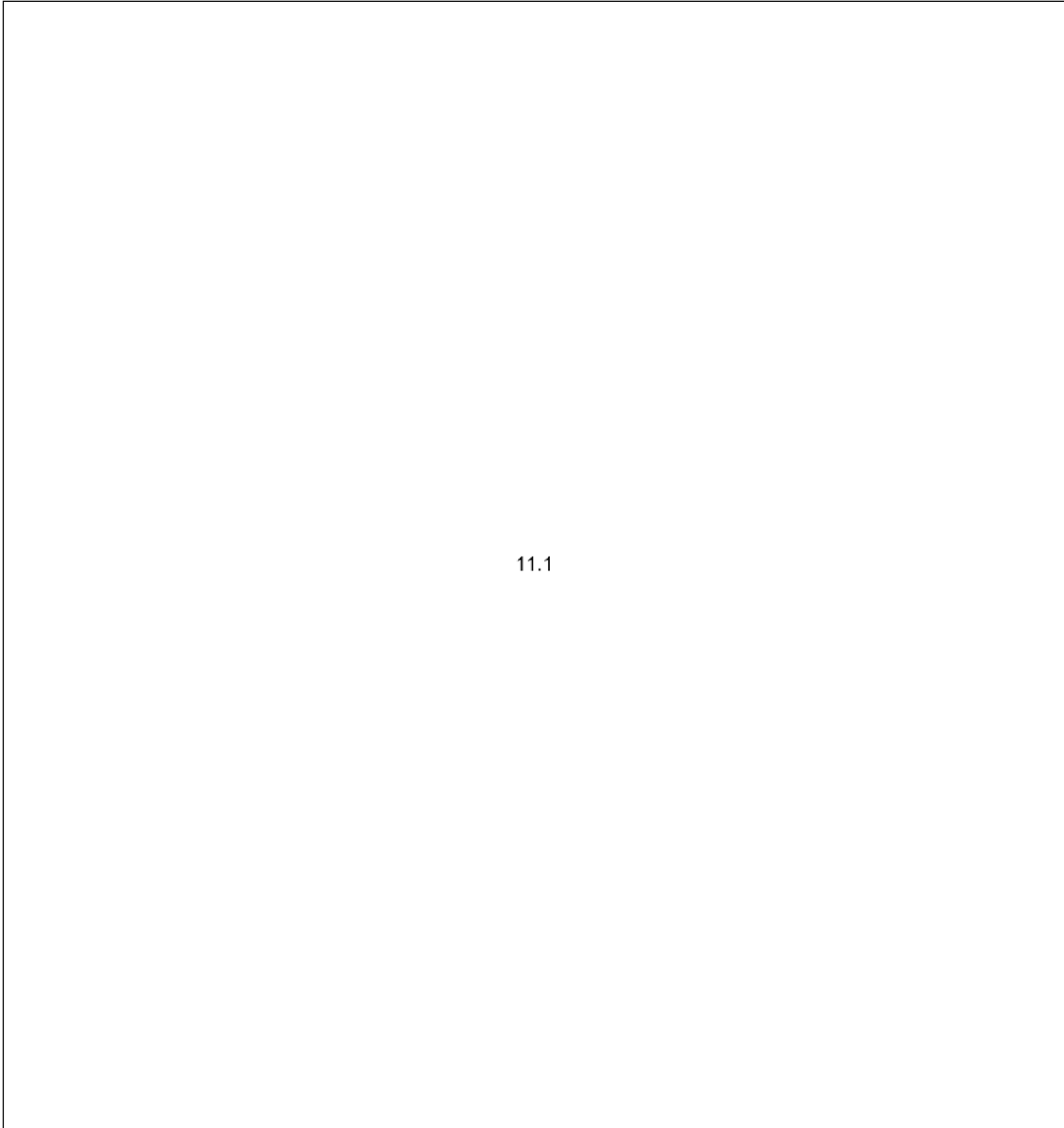
Nederlandse inzet

- Nederland erkent dat de huidige situatie uitzonderlijk is en dit ook om een uitzonderlijke beleidsresponse vraagt. Nederland heeft ook nationaal uitzonderlijke maatregelen genomen om te voorkomen dat werknemers hun baan verliezen en bedrijven (MKB en grote ondernemingen) in liquiditeitsproblemen komen.
- Op Europees vlak verwelkomt Nederland het voorstel van de Commissie voor het inwerking laten treden van de *general escape clause* van het Stabiliteits- en Groeipact en de vaststelling van een tijdelijk staatssteunkader voor COVID-19 om ruimte te bieden aan lidstaten de noodzakelijke maatregelen te nemen die de economische impact mitigeren.
- Nederland merkt op dat de huidige situatie het belang van prudent begrotingsbeleid en de implementatie van structurele hervormingen gedurende normale economische tijden onderstreept. Een sterkere uitgangspositie vergroot immers de mogelijkheden van lidstaten om de economische effecten van een schok zoals COVID-19 te mitigeren.

11.1

- Nederland geeft geen appreciatie van ECB besluiten zelf omdat de ECB onafhankelijk is met betrekking tot de invulling van haar mandaat. Wel stelt Nederland vast dat het Europees Hof eerder heeft geoordeeld dat de limieten die de Governing Council van de ECB zichzelf heeft opgelegd een rol spelen in het niet overschrijden van het verbod op monetaire financiering zoals vastgelegd in het VWEU.

11.1

Toelichting

11.1

- Enkele voorgaande en huidige financiële instrumenten, die steun kunnen bieden aan lidstaten, worden gegarandeerd door de resterende marge onder het eigen middelenplafond. Voorbeelden zijn met name het EFSM (artikel 122.2) en de BoP (artikel 143). De cumulatieve capaciteit van deze twee instrumenten bedraagt 110 miljard euro, waarvan 47 miljard (hoofdzakelijk EFSM) is gebruikt.

11.1

10.2.a

Besluit ECB

- De ECB heeft 18 maart besloten om een nieuw aankoopprogramma te starten, het pandemic emergency purchase programme (PEPP). Het programma is bedoeld om risico's voor monetaire transmissie te adresseren (vermijden sterke oploop spreads) en de economie te blijven ondersteunen d.m.v. ruime financiële condities.
- Met PEPP kan de ECB voor 750 miljard aankopen in 2020. Onder PEPP kunnen dezelfde obligaties worden aangekocht als het huidige aankoopprogramma (APP). Dit betekent dat er staatsobligaties (incl. subnationale entiteiten), supranationale obligaties en bedrijfsobligaties kunnen worden aangekocht. Griekenland ontvangt een *waiver* zodat het ook deel uit maakt van het programma. Het programma loopt hiermee vooruit op de verwachte extra schulduitgifte a.g.v. de COVID-19 crises.
- De ECB kan het bedrag flexibel inzetten en verdelen tussen publieke en bedrijfsobligaties. De aankoop van staatsobligaties gebeurt in principe volgens de kapitaalverdeelsleutel maar deze kan flexibel worden toegepast. De netto-aankopen onder het programma zullen aflopen als de ECB meent dat de crisisfase van COVID-19 voorbij is maar zullen in ieder geval niet stoppen voor het einde van dit jaar.
- De ECB heeft aangegeven om alles te doen binnen haar mandaat om de economie te ondersteunen. De ECB is bereid om de omvang van de aankoopprogramma's verder uit te breiden. Daarbij is de ECB bereid om grenzen die ze zichzelf heeft opgelegd, de issue limiet en kapitaalverdeelsleutel, te wijzigen. Of de limieten daadwerkelijk worden overschreden is afhankelijk van het tempo van de extra schulduitgifte en de verdeling van de schulduitgifte over eurolanden.

Staatssteun

- DG COMP heeft op 16 maart jl. een voorstel gedaan voor een tijdelijk staatssteunkader voor Covid-19 dat voorwaarden stelt voor het geven van liquiditeitssteun aan bedrijven voor de economische schade die door de Covid-19 uitbraak is ontstaan. Het kader is met relatief kleine aanpassingen op 19 maart jl. vastgesteld.
- Dit kader komt naast de bestaande ruimte voor lidstaten (zoals 13 maart jl. door de Cie aangekondigd) om generieke maatregelen te nemen voor het adresseren van economische gevolgen (zoals werktijdverkorting voor werknemers van alle ondernemingen) en om directe compensatie te geven voor schade van ondernemingen/sectoren (bijv. transport (inclusief luchtvaart), toerisme, hospitality, organisatoren evenementen) als direct gevolg van de Corona-uitbraak Tegelijkertijd is het tijdelijk kader geen carte blanche voor het verlenen van steun doordat duidelijke voorwaarden zijn gesteld.
- Maatregelen die bij de Commissie moeten worden genotificeerd onder dit nieuwe kader zijn in voorbereiding: aparte regeling Garantie Ondernemingsfinanciering voor Corona en groeifaciliteit Corona.

Krachtenveld

- Er bestaat consensus tussen lidstaten dat er sprake is van een grote economische schok waarbij ten minste enige vorm van budgettaire stimulus gewenst is. Er is tevens brede steun voor flexibiliteit omtrent de begrotingsregels middels het triggeren van de general escape clause.

10.2.a

Moties en toezeggingen aan de Kamer	<i>N. v. t</i>
Voorliggende documentatie	<i>N. v. t.</i>
Achtergrond documentatie	<i>Nog niet ontvangen bij het opstellen van deze bijdrage.</i>